

Helsingborg 2023-06-05

Boverket
remiss@boverket.se

Svar på Boverkets Remiss – d.nr. 29/2022

Remiss - Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall
Ärendenummer: 00213/2023

Helsingborgs stad avstyrker förslaget till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall i sin helhet och lämnar följande synpunkter på förslaget och konsekvensutredningen.

1. **Syftet med författningsförslaget bedöms inte uppfyllas**

Enligt Boverket kommer tydligare krav att öka förståelsen för kravens syften och innebörd. Därigenom kommer reglerna att möjliggöra för samhällsbyggnadssektorn att utveckla nya lösningar på ett bättre sätt än med nuvarande regler och därigenom främja innovation. Därmed skapas bättre förutsättningar för ett mer kostnadseffektivt byggande och en ökad konkurrens kan stimuleras.

Vår uppfattning är att kraven i förslaget inte blir tydligare, i en jämförelse mot dagens regler, vilket får som konsekvens att förståelsen för kravens syften och innebörd kommer att minska. Detta kommer att leda till en mindre förutsägbar lov- och byggprocess och ett mindre kostnadseffektivt byggande på grund av de tolkningsdiskussioner som kommer att uppstå i dialogen mellan byggherrar och kommuner.

2. **Förslaget kommer att förstärka nuvarande reglers problembild**

I uppdraget har Boverket inte gjort någon särskild nulägesanalys eller kartläggning av problembilden. Sådant underlag finns i en undersökning från Boverket år 2016 samt i slutbetänkandet från Kommittén för modernare byggregler år 2019 (SOU 2019:68).

Problembilden som har identifierats i slutbetänkandet från Kommittén för modernare byggregler (SOU 2019:68) är följande:

- Boverkets byggregler är inte tillräckligt förutsägbara eller flexibla.

"Boverkets Byggregler har utformats med allmänt hållna föreskrifter som ger ett alltför stort tolkningsutrymme i kombination med många detaljerade allmänna råd som har medfört oförutsägbarhet.

I dag kan 290 kommuner göra olika bedömningar i samma fråga. Ett system där byggherren inte på förhand kan utläsa vilka krav som ställs på åtgärderna är inte rättssäkert. Ett system som återkommande medför tolkningsdiskussioner mellan parterna är inte heller effektivt. När kraven i BBR upplevs som oförutsägbara, oflexibla och svårförståeliga påverkar det legitimiteten för plan- och bygglagstiftningen som helhet."

Förutsägbarhet och flexibilitet kan uppfattas som motsägelsefullt. Boverket har i sitt förslag till nya föreskrifter valt att öka flexibiliteten på bekostnad av förutsägbarheten. Det huvudsakliga problemet med att nuvarande regler inte är tillräckligt förutsägbara kommer att öka på grund av avsaknad av tydliga verifierbara föreskrifter.

Den minskade förutsägbarheten är inte önskvärd av vare sig byggherre eller kommu-

ner och kommer att leda till en ökad tidsåtgång i byggherrens lov- och byggprocess. Genom att reglernas förutsägbarhet kommer att minska så kommer, precis som Kommittén för modernare byggregler konstaterar, rättssäkerheten och effektiviteten även att minska vilket kan leda till att legitimiteten för plan- och bygglagstiftningen som helhet kan ifrågasättas.

- Allmänt hållna föreskrifter medför olika tolkningar

Boverkets förslag innebär att föreskrifterna kommer att bli än mer allmänt hållna och med avsaknad av en verifierbar kravnivå. Konsekvensen av förslaget kan bara leda till att tolkningsutrymmet kommer att öka avsevärt, vilket leder till att reglernas förutsägbarhet kommer att minska.

Problembilden med att 290 kommuner gör olika bedömningar kommer att öka, men det problemet kan kännas försumbart då det stora problemet snarare är att aktörerna i branschen (ca. 200 000 enligt konsekvensbeskrivningen) kommer att göra sina egna tolkningar. Detta kommer att leda till utdragna diskussioner mellan byggherrar och kommuner, då det kommer att råda oklarhet kring hur byggherren ska kunna påvisa att föreskrifter är uppfyllda i lov- och byggprocessen.

Utdragna processer gynnar varken byggherren eller kommunen och kommer att leda till en minskad effektivitet.

- Reglerna är omfattande och svåröverskådliga

Boverkets byggregler (BBR, EKS mm) upplevs idag som ett väl sammanhållet regelverk, vilket har haft i stort sett samma samlade struktur sedan 1946 (BABS46). Strukturen är välbekant för de aktörer som använder sig av reglerna.

Genom att fragmentera reglerna till en mängd fristående föreskrifter kommer de föreslagna reglerna att upplevas som mer omfattande och svåröverskådliga än dagens regler, vilket kommer att leda till att den identifierade problembilden kommer att öka.

- Många allmänna råd preciserar kraven i föreskrifterna

"Det uppstår diskussioner mellan kommuner och byggherrar om de allmänna råden måste tillämpas eller inte. Tillämpningen av allmänna råd skiljer sig åt mellan kommuner. Det gör att byggherren inte alltid kan förutse vad som kommer att krävas för att kommunerna ska godta lösningarna. En konsekvens är att byggherren i sina skeden kan tvingas att utföra åtgärder som enbart anges i allmänna råd. Det gör att bestämmelserna upplevs som oförutsägbara. I många fall menar både kommuner och byggherrar att det i praktiken har blivit svårt att skilja på föreskrifter och allmänna råd. Att de allmänna råden i praktiken i många fall har blivit normerande medför att tillämpningen av BBR är oflexibel och att syftet med funktionskrav inte realiserats."

Ett allmänt råd anger hur någon kan eller bör göra för att uppfylla den tvingande regeln (lag, förordning eller föreskrift) till vilken det allmänna rådet är kopplat. Anledningen till detta upplägg är att inte hindra den tekniska utvecklingen genom alltför detaljerande regler. Om man väljer att inte göra på det sätt som anges i det allmänna rådet ska man kunna visa att den tvingande regeln ändå uppfylls.

De allmänna råden har funnits sedan introduktionen av Nybyggnadsreglerna 1988. Syftet med de allmänna råden borde vara väl känt. Om Boverket anser att de allmänna råden tillämpas på ett felaktigt sätt borde Boverket vidta utbildningsinsatser för att klargöra de allmänna rådets status i stället för att förenkla reglerna i sin helhet till en nivå som gör reglerna svårtolkade.

- Standarder preciserar kraven i föreskrifterna

"Boverket hänvisar till standarder i BBR. Standarderna preciserar antingen innehållet i föreskriftens krav, det vill säga vad som ska uppfyllas, eller anger hur något kan verifieras. Oftast sker hänvisningen i ett allmänt råd. Standarderna blir därmed en del av de allmänna råden. Oklarheterna om de allmänna råden måste tillämpas eller inte gäller därför även standarderna."

Liksom de allmänna råden, tolkar kommuner standardernas juridiska status olika. I de fall standarderna preciserar föreskriftens krav kan det bli svårt för byggherren att förutse

om kraven måste uppnås till den nivå som anges i standarden eller inte.

Liksom i fråga om de allmänna råden kan det, enligt kommunerna, vara svårt för byggherren att visa att föreskrifterna inte är uppfyllda om standarder inte följs. Enligt kommuner godtar vissa handläggare/inspektörer inte lösningar som avviker från standarder trots att de enbart är en del av de allmänna råden. Det kan enligt kommunerna vara svårt att göra avsteg från standarder då de är detaljerade och innehåller mått av olika slag. Att standarderna i praktiken i många fall har blivit normerande medför att tillämpningen av BBR är oflexibel och att syftet med funktionskrav inte realiseras."

Boverket förutsätter att branschen själv kommer att ta fram handböcker, standarder, branschstandarder och branschöverenskommelser som kommer att få en viktig roll vid tolkning av byggreglerna och för att definiera en verifierbar kravnivå.

Detta kan bara uppfattas som att Boverket lämnar över till branschen att själva bestämma vad som är en lämplig nivå för att uppfylla en allmänt hållen föreskrift.

Även om en standard kan uttrycka en lämplig nivå för att uppfylla en föreskrift så kommer standarden att bli frivillig att följa, vilket för oss tillbaka till samma problembild, hur ska kommunerna förhålla sig till en lösning som avviker från standard?

Då en standard inte är kopplad till en föreskrift via ett allmänt råd är standardens juridiska status helt frikopplad från byggreglerna och kan inte åberopas av kommunerna i lov- och byggprocessen eller vid tillsyn.

Det saknas i dag standarder inom många områden och här hoppas Boverket att branschen tar fram nya standarder. Då innehållet i dessa, kanske kommande standarder, är okänt blir det branschen själva som utformar sina egna regler utan någon möjlighet för Boverket att påverka hur föreskrifter kan, eller ska, tolkas.

Problembilden med standarderna kvarstår, eller ökar, genom att Boverket förutsätter att standarder ska användas av branschen, utan att åberopa dessa i byggreglerna. Detta leder till samma problem som tidigare, hur ska en föreskrift verifieras om byggherren väljer att inte tillämpa den frivilliga standarden?

Vidare så blir det omöjligt för kommunerna att bedriva tillsyn i fall där en lösning som avviker från standard ifrågasätts, eftersom standarderna förlorar sin juridiska status i förhållande till plan- och bygglagen.

3. **Det kan ifrågasättas om plan- och bygglagens syfte uppfylls med förslaget**

Plan- och bygglagens syfte framgår av 1 kap. 1 §. *"I denna lag finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer."*

Det huvudsakliga syftet med den nu föreslagna nya regelmodellen är att främja innovation och teknisk utveckling och därmed bidra till att effektivisera byggandet och gynna ökad konkurrens som i sin tur ska leda till ett snabbare och billigare byggande. Regelmodellen förefaller främst gynna byggherrar och entreprenörer genom att underlätta för att de ska kunna bygga snabbare och billigare med maximerade vinster som resultat, på en eventuell bekostnad av brukarna.

Lagens syfte, som har pekar på goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö, riskerar att gå förlorad.

4. **Förslaget underlättar för byggherrar att inte uppfylla utformnings- och egenskapskrav enligt plan- och bygglagens 8 kap**

Byggherrar är ansvariga för att en byggnad uppfyller byggreglernas samtliga krav.

Även om förslaget betonar byggherrens ansvar är det ofrånkomligt att förslagets mera allmänt hållna föreskrifter öppnar upp för mindre seriösa byggherrar att undgå att uppfylla kraven, avsiktligt eller oavsiktligt.

Boverket uppvisar en förvånansvärd naiv bild av byggherrens vilja att uppfylla föreskriftskrav. Boverket utgår från att byggherren är kompetent, seriös och alltid tar sitt fulla ansvar i förhållande till byggreglerna.

Vi möter ofta byggherrar som varken har intresse eller ambition av att följa byggreglerna, högsta prioritet är ofta att bygga snabbt och billigt för att maximera vinsten. Byggherrens syften uppnås enklast genom ett utförande som avviker från föreskrift. Otydliga och ej verifierbara föreskrifter ger dessa byggherrar större möjligheter.

Vår uppfattning är att dessa, mindre seriösa, byggherrar ofta är mindre företag eller privatpersoner, med ingen eller liten kännedom om vilka regler som gäller. Dessa byggherrar har även en tendens att knyta till sig projektörer, entreprenörer och kontrollansvariga m.fl. som uppvisar samma avsaknad av intresse eller ambition av att följa byggreglerna. Av tabell 5 i konsekvensutredningen framgår att av totalt 84 360 byggherrar (företag) utgör 98% företag med mindre än 5 anställda.

Förslaget vänder sig i huvudsak till de större byggherrarna, som har både vilja och förmåga att tolka och tillämpa de nya föreskrifterna på ett korrekt sätt, dessa byggherrar utgör ca 2% av det totala antalet byggherrar. Medan den stora mängden av byggherrar (ca 98%) utgör mindre företag med sämre förmåga att tolka reglerna på ett korrekt sätt, till dessa kommer även privatpersoner som byggherrar som inte har det helt lätt att förstå reglerna.

Boverket konstaterar själva att små byggherrar i högre utsträckning behöver förlita sig på extern kompetens, i såväl projekteringsskedet som utförandeskedet. Små företag kommer därför i högre grad än tidigare att behöva köpa in expertkompetens av exempelvis arkitekter. Boverket bedömer även att förslaget får störst konsekvenser för de byggherrar som inte räknar med att projekteringen ska utföras fackmässigt eller inte själva kan avgöra när något är fackmässigt projekterat.

Problemet som ofta uppstår i dessa fall är att den lilla byggherrens uppfattning av expertkompetens avviker från kommunens uppfattning. Kommunen kan inte påverka vilka aktörer byggherren väljer att knyta till sig, därför kommer troligen situationen med en utdragen process av ifrågasättande av tillämpningen av föreskrifterna att uppstå i dessa fall.

Genom att förslaget innehåller allmänt hållna föreskrifter som är svåra att tolka på grund av avsaknad av tydlig verifierbar kravnivå vänder sig reglerna till de byggherrar som besitter expertkompetens. Förslaget är dåligt anpassad till majoriteten (98%?) av byggherrarna som inte har förmågan att tolka reglerna och inte kan avgöra vilken kompetens de behöver ta hjälp av. Det är anmärkningsvärt att Boverket väljer att utforma reglerna för en minoritet som redan har förmåga att tillämpa reglerna och samtidigt försvåra tolkningen av reglerna för den stora massan. Det hade varit önskvärt att reglerna utformades med en så stor tydlighet att även de som inte besitter expertkompetens kunde förstå och tillämpa reglerna.

5. **Förslaget saknar en tydlig definition av begreppet fackmässighet**

Vi ser positivt på att Boverket har förtydligat att byggnader ska projekteras på ett fackmässigt sätt (1 kap. 8 §), att byggnader ska utföras på ett fackmässigt sätt (1 kap. 9 §) och att kontroll ska utföras fackmässigt (1 kap. 14 §).

Detta ger kommunerna större möjlighet att begära tydligare handlingar eller avvisa projektering och utförande som inte är tillräckligt kvalificerade för att den aktuella åtgärden. Fackmässighet kan uppnås till exempel genom att använda vetenskapligt baserade metoder, lämpliga branschstandarder, branschregler eller andra vedertagna metoder för att utföra arbetsmoment på ett sakkunnigt sätt.

Själva syftet med förslaget är att möjliggöra för samhällsbyggnadssektorn att utveckla nya lösningar och metoder på ett lättare sätt än med nuvarande regler och därigenom främja innovationer.

Det kommer att bli svårt för både byggherrar och kommuner att bedöma fackmässighet när det gäller nya och innovativa lösningar som inte bygger på vetenskapligt baserade metoder, lämpliga branschstandarder, branschregler eller andra accepterade metoder.

Små byggherrar, både företag och privatpersoner, kommer att få svårt att avgöra om en viss projektering eller ett visst utförande kan bedömas som fackmässigt utfört.

Då alla har sin egen bild av fackmässighet är det stor risk att tvister uppstår på grund av

olika kvalitetsförväntningar.

För att underlätta bedömningen om något är fackmässigt eller inte borde Boverket ta fram en tydlig definition av vad som förväntas vara en fackmässig projektering, ett fackmässigt utförande eller en fackmässig kontroll.

6. **Mindre avvikelser från föreskrifterna, 1 kap. 3 §**

Regler om mindre avvikelser finns i dag i BBR avsnitt 1:21 BBR och avser endast avvikelser från föreskrifterna. Enligt denna regel är det byggnadsnämnden som kan medge en mindre avvikelse. Boverkets bedömning är att byggnadsnämndens möjlighet att medge mindre avsteg inte har stöd i PBL.

Den föreslagna ändringen tydliggör att det är byggherren som har ansvaret för att en åtgärd uppfyller alla krav i författningen. Samtidigt är det Boverkets bedömning att det är byggherren som i sin projektering, på ett ansvarsfullt sätt, ska avgöra om en mindre avvikelse från en föreskrift kan tillämpas. Därefter är det byggnadsnämndens uppgift, som för övriga regler, att inför startbesked eller slutbesked bedöma om byggherren har tillämpat reglerna på ett korrekt sätt.

Boverket tar bort byggnadsnämndens möjlighet att medge mindre avsteg från föreskrift med motiveringen att det saknas lagstöd i PBL för detta. Samtidigt läggs ansvaret att avgöra om mindre avsteg kan göras över på byggherren, även detta saknar stöd i PBL.

Eftersom författningsförslaget bara innehåller allmänt hållna föreskrifter utan tydlig kravnivå kommer det att bli svårt att avgöra om en viss föreskrift är uppfylld eller om det föreligger ett behov av avsteg från föreskrift. Byggherrar, i synnerhet små byggherrar, både företag och privatpersoner, kommer att få svårt att avgöra om en viss projektering innebär ett mindre avsteg från föreskrift. Det är naivt av Boverket att tro att byggherrens möjlighet att själva bedöma om mindre avsteg kommer att ske på ett ansvarsfullt sätt.

Vi föreslår därför att ansvaret för att medge mindre avsteg från föreskrift fortsättningsvis ska göras av byggnadsnämnden, lika avsnitt 1:21 BBR idag.

7. **Projektering och utförande, 1 kap. 8–9 §§**

Vi ser positivt på att reglerna förtydligas avseende fackmässighet, även om begreppet kommer att tolkas olika.

Projekteringen ska innefatta en luftkvalitetsprojektering. Detta är ett nytt begrepp som inte direkt kan återfinnas i dagens regler. Vi välkomnar att Boverket förtydligar vikten av en bra projektering av luftkvalitet, men branschen kommer troligen att få svårt att anpassa sig till den nya regeln. Därför vore det önskvärt att föreskriften innehöll ett förtydligande av syftet och vilka faktorer som ska beaktas i luftkvalitetsprojekteringen, tex:

- Byggnadens avsedda användning.
- Vilka krav på luftkvalitet som erfordras utifrån den avsedda användningen.
- Metoder för projektering och kontroll för att uppnå myndighetskrav gällande luftkvalitet.
- Källor till föroreningar och koncentration av föroreningar som kommer att förekomma i byggnaden.
- Beskrivning av byggnadens system för luftväxling, till exempel a) flödeskapacitet, b) princip för styrning av systemet, c) andra funktioner som systemet ska uppfylla, exempelvis värmeåtervinning eller kylning.

Vidare så lyfter Boverket fuktsäkerhetsprojektering från allmänt råd till att bli föreskrift. Detta leder förhoppningsvis till ett fuktsäkrare byggande med mindre fuktskador som följd. Dock ser vi ofta att byggprojekt kan ha tagit fram en bra fuktsäkerhetsprojektering, men i produktionsfasen tas ingen hänsyn till de riktlinjer som gäller i projekteringen, troligen på grund av en jakt på tid och pengar, med stora fuktskador som följd redan innan projektet är färdigställt. Det finns ett bra verktyg i branschstandarden ByggaF, vilken kommunerna troligen kommer att åberopa i projektets samtliga skeden.

8. **Luftkvalitetsdokumentation, 1 kap. 19 §**

Det är positivt att Boverket introducerar luftkvalitetsdokumentation i byggreglerna. Detta leder troligen till ett större ansvarstagande från byggherren.

Boverket bör dock förtydliga i vilka fall det är uppenbart onödigt att upprätta en luftkvalitetsdokumentation.

Inledningsvis kommer det att finnas stort behov av vägledning från Boverket, avseende luftkvalitetsdokumentationen.

9. **Fuktsäkerhetsdokumentation, 1 kap. 20 §**

Det är positivt att Boverket introducerar fuktsäkerhetsdokumentation i byggreglerna.

Detta leder troligen till ett större ansvarstagande från byggherren. Det finns ett bra verktyg i branschstandarden ByggaF som troligen kommer att tillämpas i större utsträckning.

Enligt föreskriften utgår dock kravet på fuktsäkerhetsdokumentation om åtgärden inte kan medföra väsentliga fuktrisker under driften. Boverket bör förtydliga i vilka fall det inte kommer att krävas fuktsäkerhetsdokumentation.

10. **Luft, 3 kap. 2 §**

Dagens krav på att ventilationssystem ska utformas för ett lägsta uteluftsflöde motsvarande 0,35 l/s per m² golvarea utgår och föreslås ersättas med ett krav om acceptabel luftkvalitet. Det kvantitativa kravet har funnits i byggreglerna länge och är välbekant i branschen, att ersätt detta med ett vagt formulerat kvalitativt krav är olyckligt. Dock föreslås ett tydligt kvalitativt krav när det gäller bostäder, men för alla andra användningssätt än bostad blir kravbilden otydlig.

För andra lokaler än bostäder finns det visserligen reglerat i andra myndigheters föreskrifter, tex Folkhälsomyndighetens allmänna råd om ventilation FoHMFS 2014:18 avseende lokaler för allmänna ändamål där människor vistas mer än tillfälligt samt i Arbetsmiljöverkets författningssamling AFS 2020:1 avseende arbetsplatser. Dessa föreskrifter anger tydliga kvantitativa krav på luftkvalitet, men kan inte åberopas av kommunerna då dessa saknar direkt koppling till plan- och bygglagen.

Det hade varit önskvärt att Boverket kunde vara lika tydliga i sitt kravställande som andra myndigheter.

Avsaknaden av tydliga kvantitativa krav kommer att kunna uppfattas av byggherren som att det inte längre ställs något krav på luftkvalitet och luftväxling i andra lokaler än bostäder

11. **Luft, 3 kap. 4 och 6 §§**

Den föreslagna föreskriften anger att byggnader ska vara utformade så att luftkvaliteten inte blir oacceptabel på grund av spridning av luftföroreningar inom byggnaden, samt att luftväxlingen ska föra bort föroreningar så att luftkvaliteten blir acceptabel för den avsedda användningen. Luftväxlingen ska vara anpassad till föroreningar från byggnaden och föroreningar från den avsedda användningen.

I dag har kommunerna ständigt återkommande diskussioner med byggherrar och projektörer om hur luftföroreningar i form av fuktbelastning och förekomst av matos i bostadskök ska hanteras, där frånluft har ersatts av ett kolfilter som återcirkulerar förorenad luft till samma rum. Att god uppfångningsförmåga uppnås vid matlagningsplatsen saknas är mer regel än undantag i framför allt nybyggda småhus, men även i flerbostadshus.

Det hade därför vara önskvärt att Boverket i de föreslagna föreskrifterna förtydligade krav kring specialfallet med kolfilterfläkt i bostadskök, utan möjlighet till luftväxling.

12. **Ljusförhållanden, 4 kap. 1–5 §§**

Vi välkomnar ett nytänkande kring frågan om dagsljus. Att i dagens regler hänvisa till en standard, SS 914201, som är upphävd sedan 5 år är inte effektivt. Förslaget till föreskrift öppnar upp för modernare metoder att bedöma dagsljusfaktor i bostäder.

Vidare så ser vi positivt på att begreppet "direkt dagsljus" nu utgår, då det ofta skapar problem vid tex inglasning av balkonger.

För lokaler föreslår Boverket ett kvalitativt krav vilket kan vara svårt att verifiera. Dock finns i Arbetsmiljöverkets författningssamling AFS 2020:1 avseende arbetsplatser en hänvisning till SS-EN 17037 för bedömning av dagsljus och utblick.

13. Rumshöjd, 5 kap. 1–2 §§

Boverket föreslår ett vagt formulerat kvalitativt krav på rumshöjd. Rumshöjden ska vara tillräcklig för att undvika olägenheter för människors hälsa och vara anpassad till rummets avsedda användning.

Hur den avsedda användningen och hur olägenheter för människors hälsa ska styra rumshöjden är i det närmaste omöjligt att avgöra för byggherren.

När utrymmet för innovation och möjligheten till kostnadsbesparing får styra så kommer det att ske på bekostnad av olägenheter för människors hälsa.

För arbetslokaler finns i Arbetsmiljöverkets författningssamling AFS 2020:1 ett kvantitativt krav på rumshöjd med samma formulering som dagens i BBR, det blir därför svårt att avvika från dessa krav för arbetsplatser, även om det ligger utanför byggnadsnämndernas ansvarsområde.

Vi föreslår därför att Boverket behåller ett kvantitativt krav på rumshöjd, lika dagens BBR, eftersom det blir omöjligt för byggherren att avgöra lämplig rumshöjd utifrån det föreslagna kvalitativa kravet.

14. Riskbedömningar

En följd av föreslaget blir att byggherrar oftare behöver arbeta med riskbedömning i enskilda situationer vilket kan kräva annan kompetens än vad som är fallet med dagens regler.

Enligt konsekvensbeskrivningen så krävs det, enligt Boverket, riskbedömningar i följande delar:

- Vid framtagande av fuktsäkerhetsbeskrivning. (1 kap. 20 §).
- Vid framtagande av driftsinstruktioner (1 kap. 21 §).
- Vid framtagande av underhållsinstruktioner (1 kap. 21 §).

Det är positivt att Boverket introducerar riskbedömningar i byggreglerna. Men Boverket ska vara medvetna om att detta kommer att kräva att byggherren anlitar expertkompetens i långt större utsträckning än vad som görs i dag. Detta kommer att innebära ökade tider i projekteringen, ökade kostnader för byggherren och framför allt kommer dialogen med kommunerna att ta längre tid i presentationen och utvärderingen av riskutredningarna. Ofullkomliga eller bristfälliga riskutredningar leder till minskad effektivitet och minskad förutsägbarhet i dialog mellan byggherre och kommun.

Branschen har ingen större vana av att göra ändamålsenliga riskbedömningar, vilket medför att resultatet av en undermåligt utförd riskbedömning kan ifrågasättas. Resultatet av en riskbedömning kan alltid styras till att uppfylla byggherrens önskade behov.

Det råder även stor osäkerhet i branschen om hur en riskutredning ska göras. Detta gäller främst mindre byggherrar, både företag och privatpersoner, vilka kommer att få svårt att hantera frågan, framför allt på grund av ovilja och ökade kostnader för att anlita expertkompetens.

För att en riskbedömning ska kunna göras på ett objektivt och ändamålsenligt sätt krävs att Boverket ta fram en tydlig vägledning till hur en riskbedömning bör utföras för att denna ska kunna användas som ett verkningsfullt verktyg i processen.

15. Vägledning för att tolka de föreslagna föreskrifterna

Som helhet ser vi att branschen kommer att få svårt att anpassa sig till förslaget. Framför allt på grund av avsaknaden av tydliga verifierbara kravnivåer. Tidsåtgången i projekteringen kommer att öka, reglernas förutsägbarhet kommer att minska, tiden i dialog mellan byggherre och kommun kommer att öka. I ett inledningsskede kommer effektiviteten minska och produktionskostnaderna att öka.

För att de föreslagna föreskrifterna ska kunna fungera på ett ändamålsenligt sätt erfordras stora kompetenshöjande insatser i hela branschen, framförallt på byggherresidan och hos kommunerna.

Det kommer att krävas att Boverket presenterar en tydlig och detaljerad vägledning, som riktar sig till alla branschens aktörer. Denna vägledning måste finnas framme senast vid tidpunkten då de nya föreskrifterna träder i kraft. Om en vägledning tas fram av Boverket kommer denna troligen att få samma status som de allmänna råden har idag, vilket kan tyckas vara motsägelsefullt mot syftet med regeländringen.

Med stöd av delegation från Stadsbyggnadsnämnden Helsingborg

Anna Möller
Stadsbyggnadsdirektör